

„A MI INTÉZMÉNYÜNK EGY OLYAN HELY...”

amely könyvtár, értéktár,
a művelődés „temploma”
és „harmadik hely” egyben

„A tömegek világa csak mohó, de nem igényes. Te maradj mértéktartó és igényes... ...a tömegkielégülésnek veszélyei már mutatkoznak, az élet és a szellem minden területén. Egy kultúra nemcsak akkor pusztul el, ha Athén és Róma finom terein megjelennek csatabárdokkal a barbárok, hanem elpusztul akkor is, ha ugyanezek a barbárok megjelennek egy kultúra közterein és igény nélkül nagy keresletet, kínálatot és árucserét bonyolítanak le. Te válogass. Ne finnyásan és orr fintorgatva válogass, hanem szigorúan és könyörtelenül. Nem lehetsz elég igényes erkölcsiékben, szellemiekben. Nem mondhatod elég következetesen: ez nemes, ez talmi, ez érték, ez vacak. Ez a dolgod, ha ember vagy, s meg akarod tartani ezt a rangot.”

Márai Sándor

Pályázat

Vasvár Város Önkormányzata által meghirdetett
a Vasvári Dr. Bende László Városi Könyvtár
és Nagy Gáspár Művelődési Központ
intézményvezetői munkakör betöltésére

2024.

Pályázó:

Gyöngyösi Zsuzsanna

9800 Vasvár, Körösi Csoma Sándor utca 30.

Tartalomjegyzék

Szakmai program	3. p.
<i>I. A Vasvári Dr. Bendefy László Városi Könyvtár és Nagy Gáspár Művelődési Központ helyzetelemzése</i>	3. p.
1. Az integrált intézmény SWOT analízise.....	7. p.
2. Munkatársak.....	11. p.
<i>II. Vezetői szakmai program 2024 – 2029</i>	12. p.
1. Kulturális intézményünk, mint „harmadik hely”.....	13. p.
2. További céljaink, feladataink az elkövetkezendő 5 évre vonatkozóan.....	17. p.
<i>III. Összegzés</i>	29. p.
<i>IV. A PÁLYÁZATHOZ MELLÉKELT DOKUMENTUMOK</i>	31. p.
<i>V. PÁLYÁZATHOZ KAPCSOLÓDÓ NYILATKOZATOK</i>	48. p.

*„Egy csoport akkor válik csapattá,
amikor minden tag elég biztos önmagában
és megnyilvánulásában ahhoz,
hogy dicsérje mások képességeit.”*

(Norman Shidle)

Szakmai program

I. A Vasvári Dr. Benedek László Városi Könyvtár és Nagy Gáspár Művelődési Központ helyzetelemzése

Ha visszatekintek az immár több mint 30 éves vezetői múltamra, akkor minden drámai felhang nélkül ki merem jelenteni, hogy az intézmény működésének 2019-2024 közötti periódusában kényszerültem, kényszerültünk munkatársaimmal együtt a legtöbb váratlan, kiszámíthatatlan külső-belső akadály leküzdésére, és úgy vélem, a 2024-2029 közötti szakasz sem lesz sokkal könnyebb.

2019-et nevezhetjük az utolsó békeévnek. A helyhatósági választások szerencsére az akkor még külön működő intézmények napi munkáját nem érintették. A fenntartó mindig is jelentős támogatást adott mindkét intézmény stabil működéséhez, melyet pályázatokkal, együttműködésekkel adódó bevételekkel, új szolgáltatások bevezetésével igyekeztünk finanszírozásunkat is növelve, a helyi Polgárok megelégedésére dolgozni.

2020-ban azonban beütött a krach. A vilájárvány felborította addigi életünket, olyan kihívásokkal állította szembe bennünket, amellyel a ma élő generációk zöme még nem találkozott. Problémák, gondok addig is körülvettek bennünket, de távolról nézve semmi sem tűnt oly elviselhetetlennek. De most a mi ajtónkon kopogtatott. A Covid pillanatokon belül radikális felülírta eddig kiszámíthatónak tűnő, védettnek hitt életünket. Megszokott életünk egyik pillanatról a másikra alapjaiban megváltozott mind a munkahelyen, mind a magánéletben. Kiszolgáltatottakká váltunk, nem volt mérlegelési lehetőségünk, nem voltunk döntési helyzetben. A koronavírus itt volt mellettünk, körülöttünk, bennünk. Veszélyeztette létezésünket egészségünket, egzisztenciánkat nem csak a városunkban, hanem az egész világon bizonytalanná vált minden egyik napról a másikra. Szétzilálta, megbénította személyes kapcsolatainkat, miközben az online világból ránk zúduló hírek és álhírek, esetszámok és halálozási mutatók rendkívüli

teherként nehezedtek ránk. Mindenki másként dolgozta fel a történeteket. Most volt csak igazán szükséges, hogy segítsük egymást, támogassuk egymást lelkileg is.

2020. március 17-én központi utasításra mindkét intézménynek be kellett zárnia a kapuit a látogatók előtt.

A könyvtár két hét után, Vas vármegyében az elsők között vállalta be a kötelező egészségügyi előírások betartása mellett az ajtós kölcsönzést és az online szolgáltatást. Még az RTL klub híradójában is szerepeltünk e témában. A belső munkálatok, selejtezés, revíziózás mellett csökkentett szolgáltatási időben szolgáltuk ki hűséges Olvasóinkat. Így ment ez a június 17-éig, mikor újra tárt kapuk várták a látogatókat.

A Művelődési Központ zárt ajtók mellett régi képek gyűjtésével mozgatta meg az itt élőket, majd az így összegyűjt anyagot feltette az intézmény FB oldalára is.

Mire megszoktuk, hogy korlátok között, de újra működhetünk, arra megint jött a zárás, mely 2021. május elején ért végleg véget. Ezután fokozatosan enyhülő járványügyi korlátozások mellett valósultak meg a kisebb rendezvények, már tárt ajtók mellett lehetett igénybe venni a könyvtári szolgáltatásokat is.

Nehezen tudtak beindulni a kisrendezvények, szolgáltatások. Az emberek elszoktak a járvány ideje alatt, hogy kimozduljanak otthonról. Volt, aki félelemből tette ezt, de sokan kényelmesebbnek találták az otthon is elérhető kikapcsolódási lehetőségeket. Ez a szemlélet sajnos mind a mai napig meg is maradt.

2022. március 7-től országunkban megszűnt a maszkviselési kötelezettség, védettségi igazolvány nélkül látogathatók lettek a szabadtéri és beltéri rendezvények. Mindkét intézmény újra visszatérhetett volna a régi „kerékvágásba,” DE...

Vasvár Város Képviselő-testülete 2021 végén úgy döntött hosszas mérlegelés után, hogy 2022. április 1-től, utolsóként Vas vármegyében, összevonja a fenntartásában működő két kulturális intézményt Vasvári Dr. Bendefy László Városi Könyvtár és Nagy Gáspár Művelődési Központ néven és az intézmény vezetésével a könyvtári egység akkori igazgatóját, Gyöngyösi Zsuzsannát, vagyis engem bízott meg, érvényes kinevezés mellett az összevont intézmény irányításával. A Művelődési Központ egykori igazgatója, aki akkor már januártól nyugdíjasként dolgozott, továbbra is az intézmény munkatársa maradt.

Így indultunk neki részben új munkatársakkal, részben pedig a régi, megszokott kollégákkal a közös munkának.

Míg a könyvtárban a szokott mederbe folyt tovább a munka, addig a művelődési központban az üresen örökölt programnyilvántartó füzetet próbáltuk rendezvényekkel, csoportfoglalkozásokkal feltölteni. Tettük ezt júniusig még a nyugalmazott igazgató kíséretében. Távozása után a hosszú ideje már közmunkásként dolgozó takarítónőből állandó, kinevezett kolléga lett. Októberben azonban sajnos elment családi okok miatt a művelődési központ gazdaságisa, így még nehezebb lett az élet. Helyette a zárolás miatt nem vehettünk fel senkit egészen 2023. júniusáig.

A folyamatos Művelődési Központ béli selejtezés, rendrakás, szépítés és hűtési és fűtési problémák megoldása mellett év végére már egy összeszokott csapattá vált a két intézmény akkor még 8 tagú kollektívája.

A folyamatosan visszatérő csoportok, a beinduló rendezvények, intézményi közös programok egyre szebb reményekkel kecsegtettek bennünket. De ekkor jött a kijózanító ősz és tél. Amikor újra át kellett élnünk kiszolgáltatottságunkat, sérülékenységünket, védtelenségünket. A rezsidíjak (távhő díj, villamosenergia díj) óriási arányú drágulása miatt mindkét épületben korlátozó intézkedésekre kényszerültünk. Az öröm az ürömben, hogy a könyvtár épületében az olvasói terekben 2022. februárjában hűtő-fűtő légkondicionáló berendezéseket szereltek fel, amelynek működését a tetőn elhelyezett 50 napelem biztosította. Így a rezsink viszonylag kedvezően alakult. A takarékoság szellemében a két intézmény a könyvtár épületben vészelte át a telet. A könyvtár nyitvatartása után, illetve a délelőtti folyamán a Gyermekkönyvtár üres termében működhettek a művelődési központ csoportjai, már akinek ez a megoldás megfelelt. A többség így tovább folytathatta munkáját mindenki megelégedésére.

Ennyi „hányattatás” után a 2023-as év már felüdülés volt mindannyiunk számára. Sikeres gyerek színházbérleti programok, egyre növekvő civil csoportok, táncos, vacsorás rendezvények, Színházi Olimpia programsorozata, Gasztro Feszt, Nyári zenei esték, mese- és versmondó versenyek, sportrendezvények sora kísérte működésünket. Ez meg is látszott a rekord nagyságú bevételünkön is. Ez köszönhető volt Vasvár Város Képviselő-testületétől kapott jelentős anyagi támogatásnak is, amelyek a rendezvények megvalósítását tették lehetővé

pályázatok híján a régóta esedékes technikai fejlesztések mellett. És már végre meleg is van a műközpontban mintegy 12 év után ezen önkormányzati fejlesztéseknek köszönhetően.

Az előző öt év tapasztalásából kiindulva az összevont intézmény 2024-2029 közötti időszakára vonatkozó szakmai program megalkotásakor becsapnám önmagam és kollégáimat is, ha megfelelkeznek arról, hogy a világ körülöttünk nagyon megváltozott, bizonytalanná vált. A korábbi kiszámítható tervezések időszaka már a múlté. Nem szabad elfelejtenünk, hogy háború dúl közvetlen közelünkben és most már a világ más pontján is, nem is olyan messze tőlünk. Ez befolyásolja az itt élő emberek, városunk és az ország költségvetési működését is. Gazdasági-társadalmi problémák, energiaválság, infláció ezek mind hatással vannak működésünkre, az itt élők anyagi lehetőségeire is.

A kulturális területen dolgozók kikerültek 2020. novemberében a közalkalmazotti státuszból. A szakma számára oly régóta lebegtetett bérkorrekció, életpályamodell pedig még mindig várat magára. Elenyésző összegre rúgott az előző években is az önkormányzatoknak a települési kultúra ápolására, életben tartására szánt keret. És szerintem senki nem tudja pillanatnyilag, hogy az elkövetkezendő 5 évben központilag hogyan és milyen mértékben szándékoznak majd finanszírozni a közművelődést és a könyvtárakat. A pályázati lehetőségek már most is drasztikusan beszűkültek. Amin tudtunk és lehetőségünk volt rá, minden pályázaton elindultunk. Nyertünk is, legalább erre az első évre 2,2 millió forintot, de amire igazán szerettünk volna, a Gasztró Fesztre, arra sajnos nem kaptunk támogatást.

Hála Vasvár Város Képviselő-testületének, hogy a dolgozók fizetéséhez évről-évre mindig hozzátett az önkormányzat, még Szép kártyára is kaptunk keretet. Így bízom benne, hogy az itt dolgozó kollégákban még megmaradt az elhivatottság, a szakmaszeretet és maradnak az intézmény keretei között a továbbiakban is. Bár e ciklus idején az itt dolgozó kollégák hosszabb ideje fiatal kora miatt a 9 főből 4 fog nyugdíjba menni. Különösen problémás, hogy ebből 3 fő a könyvtárból fog elmenni. Ez nagyon nagy szám. Így mindenképpen gondoskodnunk kell az utánpótlásról is ebben az 5 évben.

Az intézmény, különösen a művelődési központ fejújítására, karbantartására, szakmai programjának megvalósítására is mindig korrekt keretet biztosított a

fenntartó. Bízom benne, hogy ez így lesz majd az elkövetkezendő időszakban is a nélkülözhetetlen korszerűsítéseket, felújításokat továbbra is finanszírozni fogják.

Ezek voltak a szép múlt és a kézzelfogható jelen vívmányai. A környékünkön, de akár országos szinten széttekintve is állíthatjuk, nem sok település kulturális intézményében történtek hasonló intézkedések, korszerűsítések önkormányzati finanszírozással. Hála és köszönet érte!

Ugyanakkor nem tudhatjuk, hogy hogyan alakulnak városunk bevételei, milyen elvárásokkal, esetleg centralizálásokkal kell majd együtt élnünk, milyen váratlan kiadások terhelik meg a települést az elkövetkezendő 5 esztendőben. Ez évben önkormányzati, 2026-ban országgyűlési választások lesznek. A majdani győztesek, döntéshozók prioritásairól sem lehetnek ismereteink. Nem hiszem, hogy túlonúl borúlátó vagyok, ha azt prognosztizálok magunknak, komoly kihívások várnak ránk gazdasági, működtetési és szakmai szinten is.

De ebben a helyzetben is mindent el kell követnünk a túlélésért, a megmaradásért, a lehetséges fejlődésért. És a mi kollektívánk így is fogunk tenni.

1. Az integrált intézmény SWOT analízise

Az intézmény SWOT analízisét mindkét intézményegység a minősítése keretében, az intézmény kollektívája az elmúlt évek során, hasonlóan a minőségi munkavégzéshez kapcsolódó további dokumentumokhoz, kollektív munkaként, a vélemények ütköztetése révén készítette el. Ezt a munkavégzési elvet, melyet a több évtizedes együtt munkálkodás során sikerült kialakítani, a jövőben is fenn kívánom tartani munkatársaimmal egyetértésben mind a két intézményben. Természetesen figyelembe véve az egyes intézménytípusok sajátosságait, működési struktúráját.

A mikrokörnyezet vizsgálata — SWOT analízis

POZITÍV	NEGATÍV
Erősségek (S)	Gyengeségek (W)
<ul style="list-style-type: none"> • felújított, barátságos, esztétikus, tiszta környezet (Kvt.)	<ul style="list-style-type: none"> • a felsőfokú szakmai végzettség hiánya (Kvt.)

<ul style="list-style-type: none"> • jól megközelíthető intézmény, megfelelő nyitva tartási idővel, (Kvt., MK) • alacsony beiratkozási, használati díjak – megfizethető sokak számára (Kvt., MK) • új kihívásokra fogékony vezetés (Kvt., MK) • jó kollektíva: újra fogékony, szolidáris, jól terhelhető közösség (Kvt., MK) • használókkal szembeni önzetlen, segítőkész magatartás (Kvt., MK) • jól működő járási kulturális hálózat (Kvt., MK) • kapcsolati tőke jó kihasználása, az intézményi tevékenység során való kamatoztatása (Kvt., MK) • pályázatok eredményeként megvalósuló programok, amelyek a használók elégedettségét szolgálják (Kvt., MK) • jó kommunikáció rendezvényeinkről, tevékenységeinkről (helyi újság, megyei lap, Vasvár honlapja, a intézményi FB oldalak, honlapok)(Kvt., MK) • kollektíva – együtt a közös célért (Kvt., MK) • korszerű épület, amely a város szívében található (Kvt.) • egyszerű tájékozódás az épületen belül (Kvt., MK) • fejlett infrastruktúra (Kvt., MK) • gyors internet vonal (Kvt., MK) 	<ul style="list-style-type: none"> • pénzügyes hiánya (Kvt., MK) • feldolgozó könyvtáros hiánya (Kvt.) • kezdjük kinőni a teret - helyhiány (Kvt., MK) • kis létszám – nagyobb létszámmal még több tevékenységet lehetne „álmodni” és megvalósítani (Kvt., MK) • nyelvtudás béli hiányosságok (Kvt.) • szakképzettség megoszlási aránya (Kvt., MK) • részben önálló intézmény (Kvt., MK) • önkormányzati finanszírozás (Kvt., MK) • a plusz feladatok létszámigénye (Kvt., MK) • munkatársak túlterheltsége (Kvt., MK) • kissé lelakott épület, sok felújítási igény, korszerűsítés, világításkorszerűsítés (MK) • bútorzat cseréje szükséges(MK) • helytörténeti dokumentumok alapos feltárása, rendszerezése (Kvt.) • könyvtári honlap lassú szerkesztése (Kvt.) • reklám tevékenység alacsony szintű megvalósulása (Kvt., MK)
--	---

<ul style="list-style-type: none"> • stabil rendszer – internet és könyvtári egyaránt (Kvt., MK) • hosszú nyitvatartási idő (Kvt., MK) • fogyatékosok számára igénybevehető szolgáltatások (kvt. MK) • , • aktív részvétel a pályázatokon (Kvt. MK) • kisvárosi adottságok (Kvt., MK) • foglalkozások életkor és más szempontok alapján (Babák könyvtára, Értelmi fogyatékosok foglalkozásai) (Kvt., MK) • rendezvények különböző korosztályi igényeknek és érdeklődési köröknek megfelelően (Kvt., MK) • személyes ismertség a használókkal (Kvt., MK) • az összevont intézmény minden munkatársa kedvességével, odaadásával fordul használók felé (Kvt., MK) • az összevont intézmény munkatársai egy csapatként dolgoznak (Kvt., MK) • nyugalmas, tiszta hely, családi környezet (Kvt., MK) • jó kapcsolat a társintézményekkel (Kvt., MK) 	<ul style="list-style-type: none"> • marketingstratégia hiánya (Kvt., MK) • az olvasószolgálatos gépek cserére szorulnak (Kvt.) • a művelődési központ egyes termei felújításra szorulnak (MK) • a könyvtár mellékhelyiségei felújításra szorulnak (Kvt.)
--	---

POZITÍV	NEGATÍV
Lehetőségek (O)	Veszély - Fenyegetés (T)
<ul style="list-style-type: none"> • még szélesebb olvasói, látogatói réteg megnyerése, újabb ötletek kipróbálásával (Kvt., MK) 	<ul style="list-style-type: none"> • esetleges fenntartói finanszírozási gondok, létszámleépítés réme (Kvt., MK)

<ul style="list-style-type: none"> • rendezvények számának növelése: több foglalkozás általános és középiskolás iskolás gyerekeknek (Kvt., MK) • technikai és egyéb felszereléseink (szakkör) még jobb kihasználása (Kvt., MK) • járási központ (Kvt., MK) • könyvtári adatbázis – térségi dokumentumcsere – közösségi terek (Kvt., MK) • szolgáltatói terek tagoltsága (Kvt., MK) • együttműködés kiszélesítése a város más intézményeivel, civil szervezeteivel (Kvt., MK) • pályázatokon való részvétel, ezek lehetőségének mind jobb kihasználása (Kvt., MK) • együttműködés a Hegyhát más településeivel, intézményeivel (Kvt., MK) • az elért eredmények megtartása és növelése (Kvt., MK) • felvesszük a versenyt a „világgal” (Kvt., MK) • önkéntesek bevonása (Kvt., MK) • a használói igények folyamatos nyomon követése (Kvt., MK) • kedvező jogszabályi változások (Kvt., MK) 	<ul style="list-style-type: none"> • a lakosság számának csökkenése (Kvt., MK) • „ebben a rohanó világban nem érünk rá olvasni!” (kvt.) • a kulturálódás, műveltség társadalmi leértékelődése, ami az intézmények esetleges visszaszorulását vonhatja maga után (Kvt., MK) • ha a fennmaradás miatt (bevétel orientáltság) miatt az intézmény kénytelen díjakat emelni, akkor épp a leg rászorultabb réteg esik el a kulturálódás lehetőségétől, mert ők nem tudják megfizetni a viszonylag alacsony díjakat sem. (Kvt., MK) • olyan szolgáltatások bevezetése a város más intézményeiben, amelyek nálunk is megtalálhatók (Kvt., MK) • pályázati önrész biztosításának hiánya a pályázatok finanszírozásának kérdése (kvt., MK) • KSZR rendszer felbomlása, átalakulása (Kvt., MK) • az emberi közönyösség, érdektelenség, kényelem, kimozdulás nehézkessége otthonról (Kvt., MK) • a gazdasági helyzet változása (Kvt., MK) • önkéntesek hiánya, alkalmatlansága (Kvt., MK) • adminisztrációs terhek növekedése (Kvt., MK) • kulturálódás iránti igény romlása, esetleges hiánya (Kvt., MK)
--	---

- hátránnyal élők felkutatása, az esélyegyenlőség biztosítása számukra is (Kvt., MK)
- helytörténeti dokumentumok digitalizálása (KVT., MK)
- közösségi tér funkció erősítése (Kvt., MK)
- közösségi szerepvállalás (Kvt., MK)

2. Munkatársak

Ezen idő alatt elért eredmények, sikerek és természetesen kudarcok is nem csak a magam, hanem annak a sajnos egyre csökkenő létszámú kollektívának a munkájának köszönhető, melynek tagjai kitartóan, szakmai elhivatottságukról is tanúságot tevő szellemiséggel végzik mindennapi munkájukat intézményünkben, van aki már több, mint negyven éve. Nyugdíjba vonulásáig kitartott eddig mindenki ezen a munkahelyen, annak ellenére, hogy a társadalmi megbecsülése szakmánknak minden téren hátrányos. Ez nagyrészt a kulturális életpálya modell hiányából, a minimálbéres fizetésből adódik, mint ahogy a bevetőben erről írtam. De a vasvári kulturális intézmény munkatársai eddig, és remélem, hogy a jövőben is, ennek ellenére szakmai tudásuk legjavát nyújtva, hivatásszeretettel végzik munkájukat az intézményeket felkeresők meglegedésére. Ezt tanúsítja az „Év könyvtára díj” elnyerése is 2009-ben, melyet egyrészt a könyvtárunkat használók pozitív megítélésének köszönhattünk. A Művelődési Központ esetében pedig a háromszorosán minősített intézményi cím, melynek egyik kiemelt eleme az intézményi kommunikáció volt.

A pillanatnyilag 9 főből álló kollektívánk összetétele: 4 fő könyvtárosként, 3 fő művelődésszervezőként, míg 2 fő takarítóként dolgozik. Végzettség tekintetében 1 fő könyvtáros felsőfokú, míg 2 fő művelődésszervező felsőfokú, 2 fő könyvtáros középfokú és 2 fő középfokú végzettséggel rendelkezik. Minden munkatársunk a helyi és az országos kulturális továbbképzéseket is aktívan kihasználva folyamatosan fejleszti tudását, kiemelt figyelmet fordítva a saját munkaköréhez kapcsolódó ismeretek naprakész tudására. Mindezt az intézményi használók igényeinek megfelelően igyekszünk megvalósítani. Ezen alapelvek mentén

kívánom a jövőben is az intézményt irányítani e területen is. Nagy hangsúlyt fektetve a kollektív megbeszélések, együttesen megfogalmazott célkitűzések gyakorlati kivitelezésére. Különös figyelmet kell fordítanunk az utánpótlás kérdésére, hiszen ebben a ciklusban 4 fő fog az intézmény munkatársai közül nyugdíjba menni, ami nagyon magas szám!

II. Vezetői szakmai program 2024 – 2029.

Pályázatom bevezető részében bemutatam az összevont intézmény adottságait, működési körülményeit.

Mindezen tényezők figyelembevételével terveztem meg azt a szakmai programot, amelyet megvalósíthatónak itélek a Vasvári Könyvtár és Művelődési Központ következő 5 éves működésére vonatkozóan.

A jelenlegi helyzetből adódó egyik legfontosabb felismerés számomra, hogy jelentős fordulathoz értünk, különösen a kultúra terén városunkban, de nem csak ott. A korábbi viszonylagos anyagi bőség korszaka intézményi szinten talán soha nem tér vissza, mint ahogy korábban már utaltam rá. Az egyre szűkülő forrásokból valószínűleg sokkal nagyobb harcok árán lehet csak majd pénzt szerezni.

A helyi kultúra fellegváraként, amely egyben a magyar és egyetemes kultúra szerves és kitörölhetetlen része, persze eltökélten és szakadatlan próbáljuk majd a fenntartót meggyőzni arról, hogy a legcudarabb és legínségesebb időkben is érdemes a kultúrára költeni. De miért is? Mert javítja az emberek élettél való megelégedettségét, gazdagítja-összeköti őket, közösséget épít, erősíti az identitást, a valahová tartozás érzését. Gyökeret ad, kapaszkodót nyújt, megtart és megőriz, amire a válságok idején különösen nagy szükség van.

Mindezt azonban nem elég csak hangoztatnunk. Az előző időszak érdemeinek ismételtetéséből nem lesz több bevételünk, nem lesz nagyobb mozgási térünk. A túléléshez és a majdani növekedéshez vezető út lehető legrosszabb, eleve kudarcra ítélt stratégiája lenne, ha sajnálatni próbálnánk magunkat alamizsnáért kuncsorogva.

Váltanunk és nyitnunk kell tehát! Véleményem szerint intézményi, települési kulturális bevételeink jelentős növelésére van szükség. De ehhez ki kell találnunk magunkat. Fel kell lelnünk, piacképessé kell tennünk helyi értékeinket, és el kell tudnunk adni őket. Brandet kell építenünk, olyan brandet, amely mögött ott állnak helyi közösségeink, intézményeink, az itt élők tudása, minden más falutól, községtől, várostól eltérő tapasztalata.

Olyan közegben kell mindezt megtennünk, létünket igazolni, ahol jelentős a kulturális intézmények száma a lakosság számához viszonyítva. Ez a szám országosan is kimagasló. Van egy Domonkos kolostorunk, szakmáját szerető, elhivatott vezetővel, aki jelentős építészeti fejlesztéseket, felújításokat tervez a régi kolostori kulturális élet visszaállításával. Van egy kiemelkedő Zeneiskolánk, szintén elhivatott vezetővel, kollégákkal, akik a város zenei kulturális életének alapját adják. És nem utolsó sorban van egy Vasvár Nagytérségi Népfőiskolánk, amelynek működése a város valamennyi kulturális intézményének profilját magába foglalja. Ez utóbbi még épülettel pillanatnyilag nem rendelkezik, de ha az megépül, akkor valamennyi intézményt működési feladatait magába szippantja. Nem is beszélve a számtalan civil kulturális egyesületről. Ebben a közegben, mint ahogy a felsorolásból is kitűnik borzasztó jelentősége van az intézmények, szervezetek közötti együttműködésnek, a kulturális programok, jövőbeni tervek, fejlesztések összehangolásának. Ez a kapcsolati háló a legtöbb esetben jól működik, a Kollégák kompromisszum készek, bár mikor mindenkinek a létéről, a fennmaradásáról van szó, érthető, hogy nem sikerül minden alkalommal megtalálni a közös nevezőt. Erre az együtt gondolkodásra nagyon nagy hangsúlyt kell fektetnünk az elkövetkezendő időszakban mindannyiunk érdekében, hiszen a programok megvalósításához pénz és közönség is kell, amelynek alapját ugyanaz a közeg szolgáltatja mindannyiunk számára.

1. Kulturális intézményünk, mint „harmadik hely”

A jól emlékező, figyelmes olvasó hasonlóságokat, azonosságokat, átfedéseket találhat e vezetői program és az előző ciklusra beadott pályázati anyag tartalmi elemei között, különösen a könyvtárra vonatkozó részek esetében. Azért is került erre sor, mivel az előző program is már szerintem jól megvalósítható

elképzeléseket tartalmazott, amelynek kivitelezését megakadályozták a tőlünk független, külső körülmények. De az abban megfogalmazott programokat, terveket jó lenne, ha ebben a ciklusban sikerülne megvalósítani, főleg így együtt a két intézmény előnyeit, lehetőségeit is kiaknázva, az itt élő Polgárok kulturális „szórakoztatása” érdekében.

A harmadik hely fogalmát Ray Oldenburg amerikai szociológus alkotta meg. Az első hely az otthonunk, a második a munkahelyünk, a harmadik pedig egy, az előbbi kettőtől független közösségi tér. Oldenburg számos tulajdonságát említi a harmadik helynek, ezek közül a legfontosabbak a következők:

- ✓ közel hozza egymáshoz a környéken élőket,
- ✓ az újonnan érkezőknek és a látogatóknak a „közösség kapuja”,
- ✓ elősegíti különböző csoportok (művészeti stb.) kialakulását,
- ✓ közelebb hozza egymáshoz a fiatalokat és a felnőtteket,
- ✓ elősegíti a környék fejlődését,
- ✓ elősegíti a politikai viták kialakulását,
- ✓ csökkenti a megélhetési költségeket,
- ✓ szórakoztat,
- ✓ a barátság ajándékát adja (barátságok születhetnek itt),
- ✓ fontos a nyugdíjasoknak.

Ez a hely nemcsak a felnőtteknek való, hanem a fiatalokért is van, összehozza a különböző korú és érdeklődésű embereket. Befogadó, közösségteremtő légkört találunk itt, ahol megpihenhetünk a munka vagy az iskola után. Elősegíti a társadalomba való beilleszkedést, ami nagyon fontos lehet azoknak, akik hátrányos helyzetűek, vagy akik messziről érkeztek. Ez a hely találkozási pont, amelyet a környéken mindenki ismer. Ezt a modellt felhasználva Jerry Kloby meghatározza a sikeres harmadik hely összetevőit:

- ✓ ingyen vagy viszonylag olcsón be lehessen menni, és ott ételt-italt vásárolni,
- ✓ könnyen, otthonról akár gyalog is megközelíthető legyen,
- ✓ számos ember tartózkodjon ott napi rendszerességgel,
- ✓ mindenki érezze jól magát, könnyen beszédbe lehessen elegyedni másokkal,
- ✓ aki betér, minden alkalommal régi és új barátokkal találkozhat.

Ilyen harmadik hely lehet egy kávézó, egy pláza, bármilyen vendéglátóegység, akár egy könyvtár, vagy egy művelődési központ is. Ezek az intézmények nem versenyezhetnek a kereskedelmi és vendéglátóiparral, de nem is ez a feladatuk. Alternatívát kínálhatnak a kultúra iránt érdeklődő potenciális használók számára, hogy kulturális környezetben találhassák meg azt a helyet, amire a kikapcsolódáshoz, szórakozáshoz szükségük van.

A harmadik hely tulajdonságait végig gondolva láthatjuk, hogy a mi kulturális intézményünk tökéletes harmadik hely már ma is, de bízunk benne, hogy az elkövetkezendő 5 év alatt még jobban azzá válik. Minden adott a sikeres harmadik helyé váláshoz. Az 1997. évi CXL. törvény szerint az intézménynek mindenki által használhatónak és megközelíthetőnek kell lenni, az ingyenesség adott, mivel ezeknek a kulturális intézményeknek az alapszolgáltatásai ingyenesen vehetők igénybe. A megközelíthetőség szintén adott, hiszen a városközpontban vagyunk, könnyen elérhető helyen, számos ember tartózkodik nálunk napi rendszerességgel. Intézményünk célkitűzését tekintve olyan nyílt, befogadó környezettel várja használóit, amely feltételezi azt, hogy ott az emberek jól érzik magukat, szívesen töltik idejüket a falai között – ebből következik az is, hogy rendszeresen használja is azt. Szóllás Péter harmadik hely fogalmának magyarázatában megfogalmazott kritériumok ráillenek részben már ma is az integrált intézményre, de az elkövetkezendő 5 év során mindenképpen szeretnénk a vasvári polgárok „Harmadik helyévé” emelni intézményünket. De ezért a célért még sokat kell dolgoznunk.

A *könyvtárban* továbbra is szeretnénk kialakítani a két épületrészünk között egy kültéri olvasóteret, mely kulturált megvalósításával remélhetően még több látogatót vonzana. Ez a tervezett hely ezért is megfelelő lenne, mivel árnyékos, szabad levegőn, csendes háttérrel biztosítana akár az elmélyült olvasáshoz, kutatáshoz. A technikai háttérrel pedig a DJP pont működéséhez elnyert laptop, Tablet és a stabil internet elérést biztosító kültéri WIFI biztosítana. Így valóban megfelelhetnénk a „harmadik hely” minden kritériumának.

A *művelődési központban* fontos lenne a borzasztóan elhanyagolt, de külső bejárattal rendelkező Tretter terem felújítása, korszerűsítése. Annál is inkább, mert ez a terem a külön elszeparálhatóságával jelentős bevételi forrást biztosíthatna az intézménynek.

Ugyanitt szükséges a berendezések, különösen a székek, asztalok cseréje a látogatók komfortérzetének javítása miatt.

Az intézmény hűtő-fűtő berendezések átvizsgálása, cseréje, a technikai eszközök, infokommunikációs rendszer kiépítését követően jelenleg is folyik. Így már jelentős megtakarításokat értünk el az energia és a fűtésszámlák vonatkozásában az energiatakarékos eszközök beszerzése és a javítások, eszközcseréknek köszönhetően már a művelődési központban is. Így már mindkét intézményről elmondható, hogy maximálisan törekszik az energiatakarékos működtetés megvalósítására, a hatékony, korszerű, hálózatos működésre.

Ezt a környezettudatos működést a művelődési központban is ki kell egészítenünk a jövőben egy öko barát működéssel, szelektív hulladékgyűjtéssel a könyvtári rendszerhez hasonlóan.

Mindezek értelmében az elkövetkezendő 5 évben megvalósítandó célok elérése csak úgy valósulhat meg, ha sikerül elérni, hogy egy jól működő kulturális intézmény élén dolgozhassak, és egy jól felkészült, összeszokott, egymás munkáját megbecsülő munkatársi gárdával együttműködve hasznosíthassam tanulmányaim és munkám során szerzett szakmai ismereteimet, tapasztalataimat. Ehhez azonban elkerülhetetlen egy jó légkörben dolgozó, egymás munkáját segítő, a szolgáltatás terén naprakész tudással rendelkező kollektíva kiépítése, amelyet úgy érzem, hogy az elmúlt évek során sikerült alapjaiban közösen megvalósítanunk. Az egyszemélyi felelősség vállalása mellett a munkatársak véleményét, elképzeléseit figyelembe véve kívánom az intézményt a jövőben is működtetni.

Intézményünk vezetésem alatt a részben már elkészült (digitalizálás) és remélhetően a jövőben egységes keretbe foglalt, az egyes központi és a helyi stratégiai tervek szellemében, a kulturális intézményeket érintő érvényes jogszabályok és a helyi közművelődési tevékenységet meghatározó rendeletben foglaltak alapján, a lakosság igényeinek gyors, pontos, sokrétű kielégítését tűzi ki általános célul.

2. További céljaink, feladataink az elkövetkezendő 5 évre vonatkozóan

A könyvtárban vezetési céljaim megvalósításához sok minden szükséges; így például egy jól átgondolt elvek alapján, következetesen és folyamatosan gyarapított és gondozott állomány. Tudomásul kell vennünk, hogy a ma könyvtárának közönsége egyre differenciáltabb lesz. A szülők és a gyermekek vágnak a szórakoztató olvasmányra, de egyben keresik a napi munkájuk elvégzéséhez, önképzéshez szükséges szakirodalmat. A tanulmányokat folytatók, az egyetemes érdeklődésű értelmiségiek pedig a legváltozatosabb információkat igénylik. Mindezen igények kielégítése a célunk, de nem csak a saját állományunk gyarapítása által. A könyvtári együttműködési lehetőségeket kihasználva kívánjuk a jövőben is az egyedi igényeket, érdeklődéseket kielégíteni. Gondolok itt a könyvtárközi kölcsönzés lehetőségére, az Internetes on-line katalógusok, adatbázisok használatára, azokon keresztül való kölcsönzésre. Ezen Vas megyei rendszer kiépítése az elmúlt évek pályázati együttműködéseinek köszönhetően kiépült a BDK szakmai irányításával. Ma már a megye könyvtárai ugyanazt a könyvtári programot használják, még a kistelepüléseken is, ezáltal a nyilvántartási, keresési lehetőségeink még összehangoltabbak lettek egy közös kereső felületen. A jövőben lehetőség szerint a helyismereti anyagok vonatkozásában digitálisan is hozzáférhető formát kell kialakítanunk összesített helyi kulturális tartalommal, hiszen a Domonkos kolostor is anyagainak feltárására ugyanazt a rendszert használja. Ebből a célból hoztuk létre pályázati támogatással <https://vasihegyhatertekei.hu> Internetes oldalt. Ez szeretnénk a jövőben mind több tartalommal megtölteni a helyi dokumentumok, információk vonatkozásában. Innen tudnánk a térségre vonatkozó információkat, felvilágosításokat (szálláshely, vendéglő, kerékpárút, kerékpár kölcsönző, kulturális programok, stb.) adni. Véleményem szerint nem feltétlenül ingyenesen kell ezt megtennünk, hiszen az információ érték és „hatalom” is egyben.

Ezért lenne jó a *művelődési központban* egy helyi információs „irodát”, helyi érték polcot létrehozni és működtetni, ha meg tudjuk találni azt a gazdasági formát, ami ezt lehetővé teszi. Mivel erre a településünkre érkező egyre több turistának, vagy még a helyieknek is egyre nagyobb szüksége lenne. Hiszen

ennek a téréségnek az alapvető értékei a helyi táj és az épített környezet, a jelentős történelmi múltat idéző még álló, sőt látogatható épületek és szakrális helyek. Ne legyünk kishitűek, ne higgyük, hogy mindez kidobott pénz lenne, mert a jól bejáratott régiókkal és brandekkel képtelenek lennénk versenyezni. Egyrészt a kínálatunkban vannak kuriózumok, másrészt épp a közelmúlt kutatásai mutattak rá, hogy a gazdasági válság, a covidjárvány felerősítette a helyi érték szerepét, a biztonságos közelségben, megfizethető áron elérhető, az adott közeg ajánlatát bemutató kulturális élmény jelentőségét. Mert mit is keresne egy másik településről, esetleg az ország másik végéből, netán a határon túlról ideérkező nálunk? Autentikusságot, azaz önazonosságot, helyi értéket, és ha lehet, valamilyen unikális élmény ígéretét. Ezeket tudnánk prezentálni.

A *könyvtári* állományunk feltártságát biztosítja az elmúlt évek során megvásárolt Szikla21 Integrált Könyvtári Rendszer, amely a háttér adatbázisával "gyorsabbá" teszi a feldolgozás folyamatát. 1996 óta nem kerül ki az olvasói térbe úgy feldolgozott dokumentum, hogy az a könyvtár adatbázisában ne lenne visszakereshető. A következő években tovább kell folytatnunk a napi beszerzések adatbázisba való beépítése mellett a retrospektív feltárást. Keresnünk kell annak pályázati lehetőségeit, vagy egyéb forrásait / NKA, stb./ - mint ahogy tettük is az elmúlt évek során -, hogy ezt a munkát minél gyorsabban meg tudjuk valósítani, hiszen ezáltal a könyvtár állományának egésze számítógépen kereshető lenne mind a könyvtárosok, mind pedig Olvasók által a két részlegben elhelyezett olvasói terminálok segítségével és távolról az internet segítségével is. Ma az állományunk 80 %-a már távolról is elérhető, kereshető, kutatható.

Fontos lenne minél több helyismereti vonatkozású dokumentum teljes anyagának digitalizált közzététele a szerzői jogok és a különböző jogosultsági szinteken való használat kialakításával a jövőben elkészülő honlapunkon közzé tenni. Erre azért is lenne szükség, mivel az adatbázisunk jelentős mennyiségű (mintegy 1500 db) domonkos rendtörténeti dokumentum elérhetőségéről tájékoztat a Domonkos Rendtörténeti Alapítvánnyal kötött együttműködésünk alapján. De ugyanez vonatkozik a névadónk Dr. Bendefy László írásaira is. Mindkettő állományrész országos, de nyugodtan állíthatom, hogy határainkon

túlra is mutató jelentőséggel bír. Mindezek biztosításához a Szikla programunk maximálisan megfelel.

E program lehetővé tette továbbá a vonalkódos kölcsönzés bevezetését, amelyet nem csak a mi állományunk adminisztrációját, hanem a járási - KSZR állományrész mozgatását is gyorsabbá, pontosabbá teszi. E rendszer segítségével meg tudjuk mondani, hogy mely dokumentumok vannak kölcsönzésben, hol találhatók, mely településen és mikor jár le a kölcsönzési határidejük.

Az eljövendő időszakban is vállaljuk a Vasi Hegyhát települési könyvtárainak dokumentummal való ellátását, amennyiben a Berzsenyi Dániel Könyvtár a jövőben is partnerként gondol ránk ezen a területen is.

A jövőben is szeretnénk, hogy *könyvtárunk* állománya valóban megfeleljen az Olvasói igényeknek, elvárásoknak, ezért továbbra is lehetőséget kínálunk Olvasóinknak, hogy az un. "Kívánság könyv"-be bejegyezzhessék az olyan műveket, amelyeket megítélésük szerint az állományunknak tartalmaznia kellene, és az így megvásárolt művet ők kölcsönözhetik ki elsőként.

A *könyvtári* szolgáltatásunkat, ahogy az elmúlt évek során, úgy a jövőben is az az alapelv határozza meg, hogy minden dokumentumot, amely könyvtárunk állományába tartozik, az olvasó kikölcsönözhet, kivéve a folyóiratok friss számait, a helyismereti gyűjtemény anyagát és a kézikönyveket maximum egy hétre, amennyiben az azokban lévő információt más forrásból biztosítani tudjuk a helyben használóknak. Ezen igények pontos ismerete érdekében rendszeresen végeztünk használói igényfelméréseket mindkét intézményegységben legalább 3 évente, melynek eredményeit minden alkalommal beépítettünk a szolgáltatásaink rendszerébe. Ezt a minőségbiztosítási alapelvet, hasonlóan a többi minőségi munkát eredményező elvárásoknak, előírásoknak megfelelően a jövőben is alkalmazni kívánjuk mindennapi munkánk során, mint ahogy tettük ezt már 2012 óta. A minőségbiztosítás szellemében végeztük eddig is és a jövőben is ezen alapelvek mentén kívánom az intézmény munkáját irányítani, még akkor is, ha ezt a tevékenységünket a könyvtári szakma nem igazán ismerte el az elmúlt időszakban. Még jó, hogy a *művelődési központ* az elmúlt évek során a saját területén szakmájában három alkalommal nyerte a Minősített kulturális

intézmény címet. Így mindkét intézményegység jelentős országos elismeréssel rendelkezik az itt folyó munka szakmai elismeréseként.

A fent leírtaknak megfelelően a *könyvtárban* az egyes dokumentumtípusok beszerzésekor a mindenkori olvasói igényeket vesszük alapul, azok kielégítésére törekszünk, így jelentek meg fokozatosan az elmúlt évek során állományunkban a DVD-k, számítógépes dokumentumok az olvasók nagyobb rétege által keresett folyóiratok, stb. Ma pedig a diafilmek iránti kereslet nőtt meg. Ez képezi gyűjteményünk alakításának alapelvét.

A 21. század az információs társadalom kora. Természetesen napjainkban már nagyon sok helyen találhatunk internetelérést, sőt, akár magunknál is tarthatjuk számítógépünket és internetkapcsolatunkat, így nem az fogja becsábítani az embereket a kulturális intézményekbe, hogy legyen hol elérniük az információt, ez legfeljebb kényelmi funkció lehet, hisz jobb egy csendesebb, kényelmesebb környezetben dolgozni. Véleményem szerint az az igény viheti be az utcáról a ma emberét ezekbe az intézményekbe, hogy legyen valaki, aki segít neki eligazodni az interneten és a megjelent dokumentumokban található információk és tartalmak között.

Ezért is van szükség arra, hogy számítógépes alap- és internethasználói tanfolyamokat szervezzünk, amelyre a művelődési központban az intézményi eszközpark használatával személyi háttérrel is tudunk biztosítani. Egyre nagyobb igény van ezekre az egyre növekvő internetes használatoknak a megtaníttatására.

Ma a kulturális intézmény egy olyan hely, ahol az információk összetalálkoznak, majd szétáradnak. A könyvtárak szerepe az egész világon növekszik, hiszen a hagyományos szolgáltatás mellett a "modern" szolgáltatásokat párhuzamosan végzik. Mindezek által a mi integrált intézményünk profilja is szélesedik. Ennek kiszolgálásához biztosítanunk kell a jövőben is a meglévő hardver háttérre támaszkodva – technikai berendezésekkel folyamatos karbantartása, korszerűsítése mellett - a mai kor által elvárható gyors információszerzési lehetőségeket, nem csak helyben, hanem a könyvtári adatbázis eléréséhez a beiratkozást követően, akár otthonról, illetve ma már mobil telefonról is. Ez utóbbi szolgáltatás az elnyert pályázatainknak

köszönhetően a közelmúltban meg is valósult. Hiszen a ma könyvtára nem hagyhatja figyelmen kívül a technológia fejlődését, hagyományait megtartva alkalmaznia kell az újításokat, s közben ösztönöznie kell a használókat az intenzívebb együttműködésre.

A *művelődési központ* technikai fejlesztése, internetes hálózati elérés biztosítása az épület és környezete – okospad – számára az elmúlt év önkormányzati támogatásának volt köszönhető. Ezt a rendszert kívánjuk tovább fejleszteni egy képernyőn folyamatosan futó tájékoztató programmal, reklámmal az intézményegységek tevékenységének bemutatásával, a helyi értékek ismertetésével az aulában.

A 21. század embere tehát már otthonról is elérheti a kulturális intézményekben fellelhető információt, sőt magát az elsődleges információforrást, a teljes szövegű dokumentumot bizonyos esetekben. A használó online tart kapcsolatot az intézménnyel, így az szélesíti az interneten megjelenő szolgáltatásainak körét. Blogokat írunk, fent vagyunk a Twitteren, rendezvényeinket a Facebook segítségével reklámozzuk, így próbálva egyre több virtuális használót szerezni. Itt kell megtalálnunk azt a helyes középutat, amelynek során a virtuális használó és az intézményeket tényleges használó látogató igényeinek kielégítését meg tudjuk valósítani. Hiszem a virtuális felhasználó nem lehet fontosabb, mint az, aki bejön hozzánk, használja a intézmény tereit, kommunikál a munkatársakkal. Nemcsak virtuális használókra van szükségünk, akik „lájkolnak” a közösségi oldalakon, hanem valódi használókra is, akiknek szolgáltatathatjuk az információt, a kultúrát, hiszen ebben úgy gondolom profik vagyunk.

A könyvtári digitális tartalmak létrehozása nemcsak a szabadabb információellátás szempontjából könnyíti meg a dolgunkat, de állományvédelmi előnyökkel is jár. Úgy gondolom, hogy ez a fejlődési út egyértelműen követendő. Kis könyvtár révén az országos digitalizálási stratégiához is igazodva, elsődlegesen a helyismereti vonatkozású dokumentumok terén van feladatunk. Ugyanis egy kis könyvtárnak, mint a miénknek is, meg kell megfelelnie a társadalom új elvárásainak, amellet, hogy hagyományos értékeit a harmadik

hely elemeinek segítségével megőrzi, megerősíti. Ez a kettő nem zárja ki egymást, sőt, ezáltal még szélesebb lesz a használói réteg, hiszen visszanyerhetjük régi olvasóinkat is, miközben az X-Y generációval is (online) kapcsolatban vagyunk.

Ennek egyik legegyszerűbb és leghatékonyabb eszköze az intézmény honlapja. Segítségével a használó (vagy leendő használó) megismerkedhet a könyvtár küldetésével, szolgáltatásaival, böngészhet a hálózaton hozzáférhető dokumentumok, adatbázisok között, felteheti kérdéseit, és véleményt nyilváníthat. A honlap a könyvtár virtuális tükörképe. Mi is elkészítettük az intézményünk honlapját, amely a www.blvk.hu domain néven érhető el, melynek fejlesztésére, karbantartására a jövőbeni elsődleges feladataink egyike lesz. Pillanatnyilag is átalakulóban van. Finanszírozás miatt egy kisség elmaradtunk a tervezett megvalósításhoz képest, melyet az idei év során mindenképpen orvosolni fogunk.

De szerencsére a művelődési központ honlapja az előző évek fejlesztésének köszönhető él és működik, így az intézményi információkat azon tudjuk továbbítani a művelődni vágyók felé.

Elsőre, talán riasztóan hangzik, hogy a használók is aktívan alakíthatják a *könyvtárat*. Ám így sokkal inkább biztosítható, hogy az megmarad az olvasóink érdekkörében – vagy éppen visszatérnek hozzánk. A könyvtár 2.0 használó központú virtuális közösség. melynek jellemzői:

✓ használóközpontú, vagyis a használók részt vesznek a tartalom előállításában. Pl.: kommentárokkal látják el a katalógusrekordokat, részt vesznek a wikik szerkesztésében, blogok írásában, amelyek a könyvtár katalógusából is elérhetők lehetnek a jövőben. Az RSS-ek segítségével összegyűjtheti az őt érdeklő témákról szóló információkat egy felületre.

✓ multimédiás – a gyűjtemény és a szolgáltatás egyaránt szöveges, video és audio-összetevőket tartalmaz. Pl.: egy régi Vasvári Újság cikke a leírása mellett digitalizáltan is megtekinthető, olvasható.

✓ Közösségi – a könyvtár webes jelenléte magába foglalja a használók jelenlétét is. Pl.: az azonos témakör iránt érdeklődők virtuális közösséget

alkothatnak, egymás által keresett vagy előállított dokumentumokba is betekinthetnek és nincs akadálya a közös munkának sem.

✓ A könyvtárunkban a számítógép a könyvek között van, nem elszigetelt helyen, s ez nem véletlen. A gyerekek és a felnőttek is együtt látják az új médiát és a könyveket, mert a kettő közös térben található. Vallom azt, hogy a képernyőről való olvasás is olvasás! Különösen, ha figyelembe vesszük az újabb kutatási eredményeket, miszerint a diszlexiások is tudnak olvasni a képernyőről. Így lehetősége van mindenkinek arra, hogy az érdeklődési körüknek, hozzáértésüknek megfelelő ismeretszerzési módot válasszák, természetesen a könyvtárosok irányító felügyelete mellett.

Fontosnak tartom azt, hogy a könyvtárunk mindezek mellett régi szerepkörét is megőrizze, - hiszen az olvasóink nagy része ezt a hagyományos szolgáltatási formát igényli és keresi.

Hogy mindezen olvasói elvárásoknak meg tudjunk felelni alapvető elvnek tekintem, az Önkormányzat szűkös lehetőségeiből részünkre biztosított állománygyarapítási és egyéb költségvetési rovatainkon meglévő összegek mind gazdaságosabb felhasználását. Több munkát igényel, de szükséges a mai korban a legkedvezőbb beszerzési lehetőségek felkutatása, az akciók, pályázati lehetőségek maximális kihasználása a kulturális élet minden területén.

Az olvasók által fizetett beiratkozási és dokumentumhasználati díjaknak a lehetőségekhez mért emelése mellett, igyekszünk bevételi oldalunkat a már bevált extra szolgáltatások mellett a technikai szolgáltatásokban rejlő lehetőségek kihasználásával növelni. /Digitális fotó nyomtatása, diaszkenelés, elektronikus dokumentumküldés, naptárkészítés stb./ Így működik ez a *művelődési központban* is. A két intézményegység egységes módon, értékben szolgáltatja az igénybevehetőség másolási, szkennelési lehetőségeket.

A nyilvános városi könyvtár feladatkörébe tartozik a település és vonzáskörzetére vonatkozó helyismereti anyag összegyűjtése és rendszerezése. Az elkövetkezendő időszakban erre a gyűjteményrészünkre kell még nagyobb figyelmet fordítanunk, mivel pillanatnyilag a gyűjtés mellett nem tudjuk biztosítani a pontos visszakereshetőséget a teljes állományrészre vonatkozóan.

Szeretnénk olvasóinkkal, elsősorban a gyerekekkel különböző rejtvényfüzetek, rajzpályázatok, stb. keretében megismertetni a település történetét, jeles szülötteit. Különösen nagy hangsúlyt kapott ezen állományrészünk a Hungaricum törvény megjelenését követően, hiszen a Helyi Értéktárak felállításában, a térség értékeinek felkutatásában együttműködve a járási szervezetekkel, magánszemélyekkel aktívan be kívánunk kapcsolódni. Mivel az adatbázisunk a helyi Domonkos gyűjtemény anyagát, közel 4 ezer darab térséget bemutató fotógyűjteménye és a pályázati támogatásból megvásárolt videoarchiváló modul pedig az oszkói Hegypásztor Kör helyi értékeket bemutató dokumentumait tartalmazza. Ez már úgy gondolom egy jó kiindulási alapot jelentene a Helyi Értéktár rögzítéséhez. Ezért is szerepel a pályázatom címében az „Értéktár” elnevezés is, hiszen könyvtárunk profilját az értékmegőrzésben, értékgyűjtésben felvállalt térségi irányító szerep határozza meg az utóbbi években. Ezen munkánk révén, mely alapvetően nem csak a város, hanem a Vasi Hegyhát értékgyűjtő mozgalmának is egyik főszereplőjévé tette intézményünket. Továbbra is kiemelt szerepet kívánok szánni intézményünk munkájában a térségi összefogáson alapuló értékgyűjtő munkának. Annál is inkább mivel a könyvtári rendszer maga és mindazok az eszközök, a könyvtáros szakmai ismeretek, melyeket napi munkánk során alkalmazunk, nagyon jó háttérrel biztosít az értékek összegyűjtéséhez, feltárásához, visszakereshetővé tételéhez, az összegyűjtött anyagok távoli 24 órás eléréséhez.

A másik kiemelt feladatnak tekintem továbbra is, amely szintén az előbbi célkitűzésekhez kapcsolódik, könyvtárunk névadójának, Dr. Bendefy Lászlónak a könyvtárunk számára átadott anyagának feltárását, a gyűjtemény megismertetését könyvtárhasználóink egyes rétegeinek megfelelő formában. E gyűjteményrész ritkasága miatt, országos kutatóhely rangjára szeretnénk emelni intézményünket. Ennek érdekében a jövőben szeretnénk legalább a nyomtatásban megjelent dokumentumainak teljességét biztosítani ezen állományrészünket kutatóknak. A szerzői jogi törvény rendelkezéseinek figyelembevételében kiemelt szerepet kapna ezen állományrész digitalizálása, melyet pályázati támogatásból már elkezdtünk megvalósítani.

2012. szeptemberében megnyitott Fábián Tamás Emlékszobánkban elhelyezett ásványok, diaképek, stb. jelentős értéket képviselnek, melynek propagálására a jövőben még nagyobb figyelmet kell fordítanunk. Bár elmondható, hogy már jelentős számú látogató kereste fel eddig is az ásványgyűjteményt.

Mindezen jelentős helyi értékek mellett szép számmal vannak még olyan értékei településünknek, amelyek összegyűjtése, rendszerezése elengedhetetlen elvárás lenne a közeljövőben. A térség értékfeltáró mozgalmához csatlakozva elindítanánk a könyvtár berkein belül, - természetesen kapcsolódva a társintézményekhez, mint ahogy tesszük ezt a napi munkánk során is – egy Értékkör klubot. Az itt összegyűlő tagok szerveznék, irányítanák a helyi értékek, illetve a tájegység értékeinek összegyűjtését, az értékkörök képzését, melyre egyre nagyobb igény mutatkozik napjainkban. Mindezen összegyűjtött munkára alapozva lenne lehetőség egy Városszépítő, Helytörténeti és Értékgyűjtő klubot létrehozni, amelyre már többször tettünk is kísérletet. DE nem adjuk fel.

A kulturális turizmus rengeteg akciója, a generációk közötti tudásátadás, az anyagi, tárgyi, szellemi örökség áthagyományozásának gesztusai épülhetnének be a mindennapi munkánkba. Ezen tervek megvalósításában kiemelten számítunk a Varga Jenő Természetbarát és Sportegyesületre, akik jelentős számú követővel rendelkeznek már ma is.

A kulturális turizmus rengeteg akciója, a generációk közötti tudásátadás, az anyagi, tárgyi, szellemi örökség áthagyományozásának gesztusai épülhetnének be a *művelődési központ* csoportprogramjaiba. Úgymint a generációk közötti tudásátadás erősítése – multidéző délutánok keretében. Vagy védnökség vállalása egy -egy megőrzésre méltó épület, terület, vagy akár növény felett – annak történeti értékeinek bemutatása.

Ugyanakkor kiemelt feladat kell, hogy legyen a kulturálisan hátrányos helyzetű társadalmi csoportok esélyhátrányának mérséklése és a kulturális szegénység elleni küzdelemnek.

E cél megvalósítása érdekében a *művelődési központban* szerveznénk a jelentős sikerrel működő óvodásoknak és általános iskolásoknak szóló

bábszínházi bérletsorozat mellett a felsősöknek, illetve a középiskolás korosztálynak egy érzékenyítő színházi előadássorozatot, amely megismertetné, bevezetné őket a színház, a művészetek világába.

A színházi kultúrával való ismerkedést szolgálja a már hagyományosnak tekinthető Nemzetközi Színjátszó Fesztivál, amelyet szeretnénk továbbra is megszervezni. Erre pályázati támogatásunk is van erre az évre.

Ezt a célt szolgálja a könyvtárak számára ingyenes hozzáférést biztosító Madách Online színházi előadássorozat is, amelynek már a második előadását tekinthetik meg az érdeklődők a művelődési központban mozinézés szintjén, köszönhetően az új fejlesztéseknek.

Hasonló céllal lenne jó megvalósítani egy zenei bérletet fiataloknak, amely a zene világát ismertetné meg velük. Ezt a programot összekapcsolhatnánk egy „Játék és muzsika 10 percben” jellegű, akár online formában is megvalósítható vetélkedővel.

Hasonlóan jó alkalom lenne az itt élők zenei kultúrájának fejlesztésére egy hangszeroktató szakkör, amelynek keretében akár gitározni is megtanulhatnának az érdeklődők.

A NMI által biztosított népi mesterségeket elsajátító szakköri programba is bekapcsolódtunk, amelynek megvalósítása folyamatban van.

Mindkét intézményünk DJP pontként is üzemel. A Nemzeti Audióvizuális Archívum anyagának megtekintésére programokat kívánunk szervezni, ezzel is felkeltve az érdeklődést erre a nemzeti dokumentumanyagra. A Nemzeti Digitális Adattár rendszerébe szeretnénk bekapcsolódni a helyismereti anyagaink digitális feltárása révén. Ha mindezek az adatbázisok újra rendeltetésszerűen működnek majd a jövőben.

A felnőttek olvasóvá, könyvtárhasználó nevelése mellett fontos szerepet kell, hogy kapjon a gyermekek olvasóvá, könyvtárhasználóvá nevelése is. Remélhetően ehhez még ideálisabb környezetet sikerül biztosítanunk a KÖZKINCS és TÁMOP pályázaton nyert támogatásból kialakításra kerülő olvasói terekkel. Már a gyermekkönyvtár külső megjelenésével, a bútorok elhelyezésével is az volt a

célunk, hogy ne csak a hagyományos értelemben vett könyvtárhasználatot sajátítsák el a gyermekek, hanem kulturált körülményeket tudjunk biztosítani a csoportos együttlétekhez, rendezvények lebonyolításához. A mindennapok során rejtvényekkel, vetélkedőkkel igyekszünk megtanítani a gyermekeknek az egyes dokumentumtípusok használatát, az azokban való eligazodás módját. Szeretnénk készség szintjére juttatni őket ezen a területen, hogy a későbbiek során ne jelentsen számukra gondot a tanulmányaikhoz, munkájuk elvégzéséhez szükséges információ megszerzése. E célt szolgálják a Pontgyűjtő verseny feladatai. A feladatok értékelése havonta történne, - mint ahogy eddig is - egy irodalmat megkedveltető, barkácsolni is tanító havi egyszeri foglalkozás keretében, amelyen természetesen jutalmaznánk is az eredményes kutatómunkát teljesítő gyerekeket.

Mindkét intézményegységben családi és nemzeti ünnepeket szeretnénk mind közelebb hozni a gyermekekhez, az ő világukon belül megismertetni azok gyökereit, hagyományait, az ünnepre való készülődés örömét. A családhoz való kötődésüket elmélyíteni a már hagyományossá váló ünnepek előtti foglalkozásainkon, amelyek reméljük, hogy a jövőben is nagy látogatottsággal kerülnek megrendezésre.

Minden év első felében megrendeznénk, mint ahogy már évek óta a mesemondóversenyt a könyvtárban, míg a Nagy Gáspár vers- és prózamondó találkozó szellemiségét kívánom tovább vinne. De gondolkozunk helyi értékeket bemutató programsorozatban a két intézmény együttműködésével.

A nyári Olvasótáborunk során a könyvtár használata mellett a települést, annak történetét, szép tájait mutatnánk be a gyerekeknek. Megismertetnénk őket a népművészet, a képzőművészet, a zene egyes területeivel. Minden évben a program összeállítása során elsődlegességet élvezne az adott év aktuális helyi, vagy országos évfordulóiról történő megemlékezés. Ehhez kapcsolódóan szerveznénk meg a hagyományos egy napos kirándulásunkat is.

A felnőttek és gyerekek részére is, anyagi lehetőségeinkhez mérten író-olvasó találkozókat, egyéb rendezvényeket szerveznénk a jövőben, hiszen az átalakítást követően erre még több lehetőségünk nyílik majd.

Feladata a kulturális intézményeknek, így a miénknek is a "Life of learning" - az élethosszig tartó tanulás háttérének biztosítása. Az elmúlt év során tartott Internet használói tanfolyamot, az olvasók igényeinek megfelelően és a saját munkánk könnyítése érdekében tovább kell folytatnunk. Esetleg kibővítve ezt más egyéb információszerzési kurzusok megszervezésével, mint pl. az e-közigazgatás. Mi is szeretnénk részt venni abban a küzdelemben, amely a digitális analfabetizmus felszámolását tűzte ki célul.

Hogy még ismertebbé tegyünk szolgáltatásunkat a településünkön, szükségesnek érzem tevékenységünk mind szélesebb körben való propagálását, amelyre a jövőben még nagyobb figyelmet kell fordítanunk. Kiszélesíteni a Vasvári Újságban már évek óta megjelenő ajánló jegyzékünket az új dokumentumokról, szórólapok kihelyezésével az intézményekben és a város több pontján a könyvtár rendezvényeiről, új szolgáltatásairól.

Hirdető táblát helyeztünk el az épületeken kívül és belül, lehetőséget teremtve a város lakosainak közhasznú információinak elhelyezésére.

De mindenképpen egy városi hirdetőtábla megvalósítása elkerülhetetlen lesz a jövőben, hogy az információ valóban eljuthasson mindenkihez. Bár mi igyekszünk...

A lépcsőházban elhelyezett kiállítási táblákon a könyvtár életét bemutató állandóan cserélődő anyagokat tekinthetnek meg látogatóink.

A korábbi könyvtári stratégia kiemelt feladatainak egyike volt a „kulturális vidékfejlesztés”. Intézményünk feladatai közé tartozik, törvényi elvárás is - a megyei könyvtárral együttműködve - a vonzáskörzet könyvtárainak munkájának segítése. A Vas megyei Könyvtári Szolgáltató Rendszer keretében intézményünk látja el a térség 21 könyvtári szolgáltató helyét dokumentumokkal, segíti szakmai munkájukat. A jövőben is szeretnénk ezt a munkát folytatni, kiegészítve az Internet nyújtotta lehetőségekkel, az online katalógus használatával, hiszen a korábbi mozgókönyvtári állományrészünk és az új KSZR dokumentumok teljes egészében elektronikusan feltártak és lelőhely vonatkozásában nyomon követhetőek.

A város intézményeivel kialakított együttműködéseket, összehangolt feladatellátásokat a jövőben is fenn kívánjuk tartani.

Vasvár testvérvárosaival kulturális vonalon is tovább szeretnénk mélyíteni kapcsolatunkat a jó együttműködés szellemében.

A kulturális intézményeknek is példát kell mutatni a környezetvédelem, az öko háztartás utódainkra való hagyományozása kapcsán. Ezért is neveztük *könyvtárunkat* ebben az évben „Az Állatbarát könyvtár” programba, míg a művelődési központba, pedig a Madártani Egyesület madaras, állatos kitűzőit lehet majd megvásárolni, melynek bevételeivel az egyesület működését támogathatják az érdeklődők.

III. Összegzés

Milyen intézményt szeretnék tehát vezetni a következő években, ha módom lesz rá? Egy olyan városi kulturális intézményt, mely az egyre nehezedő körülmények között is sikerrel küzd meg szaporodó feladataival, és amely minden nehézség ellenére is képes megőrizni - de ha lehet, inkább gyarapítani használóinak körét egy olyan világban, amelyben számos tényező a művelődés ellen szól. Egy olyan kulturális intézményt, mely fontos a környezete számára, melyben a kollégák jól érzik magukat, van "sikerélményük", a használó meglegedve távozik, majd keres fel bennünk újra. Olyat, amely a járás módszertani központja, segítője a „kiskönyvtárak”, művelődési házak mindennapi életének, ahová bármikor fordulhatnak segítségért.

A gazdaság, a társadalmak működésével foglalkozó szakemberek már régóta tudják, meg is fogalmazzák, egy ország vagy régió teljesítőképessége messze nem jellemezhető kizárólag a GDP-vel, legalább olyan fontos a GNH vizsgálata, írjuk így, a bruttó nemzeti boldogság mérése is. Ne tessenek mosolyogni... (Bár a mosolygás hozzásegít bennünket a belső békénk, egyensúlyunk és nem utolsósorban az egészségünk megőrzéséhez.) A GNH-index kiszámításához többek között a kultúrához való hozzáférés esélyét, a közösségi lét megélésének

lehetőségét, a pszichológiai és fizikai egészség meglétét, a tiszta és egészséges környezetben élés adottságait, a spiritualitáshoz való viszonyt vizsgálják.

Arra a megállapításra jutottak az oly sokáig csak a kőkemény gazdasági mutatókban bízó közgazdászok, hogy egy nemzet, egy régió, egy közösség akkor lesz hosszútávon versenyképes a piacon, ha a gazdaságban jó minőségű munkahelyeket teremt, és az életszínvonal emelése mellett az életminőség javítását is célul tűzi ki. Mert nem elég növekedni, fejlődni is kell. Ehhez kívánunk mi is a munkánkkal hozzájárulni Vasvár Polgárainak kulturális fejlődésének érdekében.

Hiszem, és vallom, hogy intézményünk csak úgy válhat valóban kulturális intézménnyé, ha azt a kultúrára éhes polgárok felkeresik, használják, az általuk áhított kulturális élménnyel, információval gazdagodva távoznak tőlünk, hogy holnap is felkereshessenek bennünk újra. Hogy ne csak az információt használják, hanem magát az intézményeink szolgáltatásait, mint olyat is élvezzék, továbbra is közösségi helynek kell, hogy maradjunk, ahol valós emberek találkozhatnak valós térben. Ahol elvárás, hogy a kor színvonalának megfelelően a szakterület rendelkezésére álló tudáskincs rendezett formában, bárki számára hozzáférhető legyen, akár távolról is. Ahol megtalálja a magas kultúra nyújtotta kikapcsolódási lehetőséget, a művelődés, kulturális fejlődés lehetőségét, ahol jól érzi magát. Mindezek mellett az sem baj, ha az otthonosság érzését is képesek vagyunk megteremteni. Reagálnunk kell a körünkben történő változásokra, és ezt a lehető leggyorsabban megjeleníteni. Bízom benne, ha elképzeléseink megvalósulnak, hogy intézményünk a vasvári Polgárok szemében az elkövetkezendő években valóban a „harmadik helyé” válik, ahová mindig érdemes visszatérni akár virtuálisan, vagy a valós időben.

A következő évek mottója szerintem a változva megmaradás lesz. Változatlan elszántsággal, elhivatottsággal, kreativitással és alázattal, a kihívásokat elfogadva, új utakat keresve és lelve szeretnénk szolgálni továbbra is kollégáimmal együtt itt, Vasváron a kultúra ügyét. Ehhez kérem támogatásukat.

Gyöngyösi Zsuzsanna